

Παρατηρήσεις στην προσαρμογή στη Ρουμανική γλώσσα, των Ύμνων του 3^{ου} τόμου της Ανθολογίας του Nectarie Frimu

Ιρίνα - Ζαμφίρα Ντανίλα*

dzamfira@yahoo.com

Ο Nectarie Frimu, επίσκοπος Τριπόλεως (+1856), γεννημένος στην Μολδαβία, είναι γνωστός στην εξειδικευμένη φιλολογία, ως μεταφραστής και συνθέτης Ρουμάνικης Ψαλτικής Μουσικής. Οι δημιουργίες του, οι οποίες είναι εξαιρετικής σπουδαιότητας, περιέχονται στην *Ανθολογία Εκκλησιαστικών Ύμνων* που εξέδωσε, με Χερουβικά, Τρισάγιους Ύμνους και Κοινωνικά, (όπως αναγράφεται στον τίτλο του βιβλίου), μεταφρασμένες από το Ελληνικό πρωτότυπο κείμενο και προσαρμοσμένες στην φύση της Ρουμάνικης γλώσσας,. Ψάλλονταν και εκτιμούνταν ιδιαίτερως, ειδικά στο δεύτερο μισό του 19^{ου} αιώνα. Στις αρχές του 20^{ου} αιώνα το όνομα αυτού του συνθέτη σταδιακά ξεχάστηκε. Η παρούσα μελέτη σκοπό έχει να αποκαλύψει ένα μέρος από τα μέσα που χρησιμοποιήθηκαν στην «διαδικασία προσαρμογής στην Ρουμανική» από τον Nectarie Frimu, στις μεταφράσεις του στον 3^ο τόμο της *Ανθολογίας*, που περιέχει ύμνους που ακούγονται στην Θεία Λειτουργία. Οι κύριες μουσικές του πηγές για τις μεταφράσεις στην Ρουμανική είναι τα έργα των μεγάλων μεταβυζαντινών μελουργών, Δανιήλ Πρωτοψάλτου, Πέτρου Λαμπαδαρίου, Πέτρου Βυζαντίου, καθώς επίσης και εξηγήσεις των μεταρρυθμιστών Χουρμουζίου του Χαρτοφύλακος, και Γρηγορίου Πρωτοψάλτου. Ως προς το περίγραμμα της μελωδίας, ο μελουργός διατηρεί τις θέσεις του Ελληνικού μοντέλου, και όσον αφορά δε την σχέση μέλους και παραλλαγής, τα ψαλτικά μέρη προσαρμόζονται ή ακόμη αναγεννώνται περίτεχνα σύμφωνα με τα χαρακτηριστικά της Ρουμανικής γλώσσας, πράγμα που προσφέρει άνεση στην εκφορά των μουσικών φράσεων. Με αυτό το μουσικό έργο, όπου τα χαρακτηριστικά της παραδοσιακής ψαλτικής μουσικής είναι εύκολα αναγνωρίσιμα, ο Nectarie Frimu, μπορεί να θεωρηθεί ως ένας κλασικός της Ψαλτικής στην Ρουμανία. Μπορεί με ασφάλεια να συμπεριληφθεί ανάμεσα στους άλλους μεγάλους θεμελιωτές της, Μακάριο Ιερομόναχο, Anton Pann, Ghelasie Bessarabian και Dimitrie Suceveanu. Ως προς το συνθετικό ύφος, μπορεί να τοποθετηθεί πλάι στον θεμελιωτή της Ρουμάνικης Ψαλτικής Τέχνης, Μακάριο Ιερομόναχο.

* Γεννήθηκε στο 1970 στο Ιάσιο της Ρουμανίας. Διδακτορικό στην μουσική το 2011 στην Σχολή Καλών Τεχνών του Ιασίου "George Enescu", με διατριβή με τίτλο: «Η αξιοποίηση των Βυζαντινών και Ψαλτικών πηγών στις δημιουργίες των Μολδαβών συνθετών». Μάστερ στην μουσική στο ίδιο Πανεπιστήμιο, «Η μουσική σκέψη στον 20ο αιώνα – Σύνθεση και Προοπτική, (2003 - 2004). Μάστερ Φυσικής στο Πανεπιστήμιο "Al. I. Cuza", του Ιασίου (1994 - 1995). Έχει κερδίσει υποτροφίες από το Νέο Ευρωπαϊκό Κολλέγιο και το Ινστιτούτο Μουσικής για μετα-διδακτορικές σπουδές στο Βουκουρέστι (2012 - 2013). Βυζαντινολόγος, μουσικολόγος, λέκτορας στην Σχολή Μουσικής και Σύνθεσης, Θεωρητικών Μουσικών Σπουδών. Συμμετοχή σε εθνικά και διεθνή συμπόσια. Πάνω από 25 μελέτες και άρθρα με θέμα την μουσικολογία και την μουσική βυζαντινολογία έχουν εκδοθεί σε εξειδικευμένα περιοδικά. Εκδοθέντα βιβλία: «Ο Κατάλογος των Χειρογράφων της θρησκευτικής μουσικής στην Μολδαβία (19ος – 20ος αιώνας)», Artes 2010 (σε συνεργασία), «Ο Λαογράφος και Βυζαντινολόγος Ιερέας Δρ Florin Bucescu – 75 χρόνια», Artes 2011 (συντονίστρια). Διευθύντρια της Εφημερίδας Βυζαντινών τεχνών, «Byzantion romanicon», και «Artes». Διευθύντρια της Ψαλτικής Χορωδίας «Floralia» του Πανεπιστημίου Enescu.